

УДК 378.147

DOI: 10.30977/BUL.2219-5548.2020.90.0.178

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ

Гріччина А. В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. У статті розглянуто особливості мобільного навчання на сучасному етапі його розвитку, окреслено специфіку й можливості окремих мобільних додатків для вивчення іноземних мов, визначена їхня функція у навчальному процесі, обґрунтована ефективність їх використання для розвитку іноземної мовленнєвої компетенції студентів.

Ключові слова: мобільне навчання, дистанційна освіта, мобільний додаток, мовна програма, іноземна мова.

Вступ

Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та застосування їх з метою навчання викликали бурхливу дискусію щодо їхнього місця та функції у сучасному навчальному процесі. На сьогодні ми можемо говорити про мобільне, електронне або віртуальне навчання, тобто про повну зміну освітньої парадигми, зокрема про так звану епоху е-педагогіки. Концепція «мобільного навчання» була запропонована завдяки винаходу та розповсюдженню портативних цифрових носіїв інформації та базується на використанні таких портативних електронних пристроїв, як мобільні телефони, медіаплеєри, ноутбуки, планшети, нетбуки тощо. Цей асортимент гаджетів постійно розширюється, тепер він містить ігрові консолі, цифрові звукозаписувачі, електронні книги, електронні словники та інші різноманітні багатофункціональні пристрої.

Аналіз публікацій

Актуальність вивчення проблем мобільного навчання та засобів його організації пояснюється стрімким розвитком цифрових технологій та інтенсивністю їхнього впровадження в усіх галузях життєдіяльності людини, зокрема і в навчальних процесах [1–3].

У вітчизняному науковому просторі теоретичні питання запровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання розглядали науковці Б. Гершунський, Р. Гуревич, М. Жалдак, М. Кадемія, Г. Козлакова; проблеми теорії та практики дистанційного навчання вивчали А. Андреев, Я. Ваграменко, В. Кухаренко, В. Лазарев, С. Нестеренко, О. Рибалко.

Методичні й педагогічні аспекти застосування комп'ютерних технологій у процесі

вивчення іноземної мови у своїх працях студіювали Л. Морська, Л. Жук, Ю. Давиденко, Ю. Парфіло, В. Жуковський, К. Сімак, Є. Полат, О. Кужель, Т. Коваль.

Розробленню й використанню інтерактивних форм навчання в процесі підготовки майбутніх фахівців приділяли увагу вчені М. Кларін, В. Кремень, Л. Пироженко, Г. Пятакова, А. Хуторський та інші.

Мета і постановка завдання

Мета статті □ проаналізувати можливості використання мобільних додатків для розвитку іноземної мовленнєвої компетенції студентів.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: виокремити основні характеристики мобільного навчання на сучасному етапі його розвитку, вивчити специфіку й можливості окремих мобільних додатків для вивчення іноземних мов, визначити їхню функцію в навчальному процесі, окреслити їхні основні переваги та недоліки.

Мобільне навчання як складова нового іміджу освіти

Терміном «мобільне навчання» визначають навчальний процес, в якому використовуються інтерактивні електронні засоби отримання інформації, електронні носії, корпоративні мережі інтернету. Крім електронних бібліотек, дистанційних курсів, засобів розроблення змісту навчального процесу та системи його управління, використовують технології електронного навчання, які застосовують також у віртуальних аудиторіях і класах навчальних закладів [4, 127].

Мобільне навчання робить процес гнучким, доступним та персоналізованим. У кож-

ного є можливість вчитися в будь-який час та в будь-якому місці. Система мобільного навчання розширює можливості для навчання, отримання додаткових освітніх послуг або необхідних консультацій, організації успішного управління часом та планування кар'єри для студентів [5, 106].

Певною мірою це стосується викладання та вивчення іноземних мов, зокрема англійської у вищій школі. Особливістю отримання знань іноземної мови в закладах вищої освіти є самостійна робота студентів. Студенти щодня користуються своїми мобільними телефонами та іншими пристроями, і це є головним критерієм розвитку мобільного навчання в усьому світі. Тому різноманітні мобільні додатки – це частина нового іміджу освіти, створеного за технологіями, що підтримують гнучкі, доступні та індивідуалізовані завдання. Мобільні телефони володіють багатьма можливостями комп'ютера, вони здатні надавати зворотній зв'язок, пропонувати звукові ефекти, що мотивують навчання, компенсують недоліки аудіо- та відеозаписів або підручників. Важливою мотивацією використання мобільних телефонів є емоції та позитивні асоціації, пов'язані з ними. Крім того, необхідно також зосередитись на численних можливостях, пов'язаних із диверсифікацією окремих завдань із залученням мобільних телефонів. Мобільний телефон може здійснювати багато комп'ютерних операцій, його можна використовувати для розвитку всіх видів мовленнєвих компетенцій студентів, зокрема від сприймання до самостійного продукування мови.

Для використання програмного забезпечення викладачу необхідно вибрати найкращий варіант зі списку претендентів, який відповідає визначеним дидактичним завданням. Існує безліч програм, які допомагають вивчити нову мову, що робить вибір правильної стратегії дуже складним. Вчителю необхідно володіти інструментарієм ресурсів, щоб зацікавити учнів зміною програм та використовувати різнопланові додатки для всебічного розвитку різноманітних навичок.

Аналіз деяких мобільних додатків для розвитку іншомовної мовленнєвої компетенції студентів

Прикладом використання мобільних пристроїв з навчальною метою є проект M-Ubuntu, який розробила швейцарська фірма Learning Academy Worldwide. У межах цього проекту було презентовано платформу дис-

танційного навчання, в якій особлива увага приділялася навчанню за допомогою мобільних телефонів. Для викладачів було розроблено додатки для підвищення кваліфікації, а також програми тестування і контролю знань [6, 54].

Duolingo □ це одна з найпопулярніших мовних програм, і для цього є декілька причин: вона безкоштовна, добре розроблена та доступна. Duolingo починається з використання тексту, малюнків та аудіо, щоб допомогти вивчити іншу мову. Ідея полягає в тому, щоб пов'язати звук перекладу із візуальними текстами та зображеннями, а потім перекласти звукові доріжки самостійно на рідну мову, щоб посилити засвоєння нових слів.

Memrise □ ще один безкоштовний додаток для вивчення мови. Працювати з ним досить просто, він підтримує режим офлайн та дозволяє вивчити величезну кількість мов. Унікальною характеристикою програми Memrise є те, як вона допомагає у вивченні нових слів і фраз. Слова складаються в речення з подібними за звучанням словами з рідної мови, щоб допомогти створити зв'язок для їх запам'ятовування. Іншим методом, який використовує Memrise, є навчання іноземної мови за допомогою змішування перекладів. Ви запам'ятовуєте декілька нових слів одразу, а потім продовжуєте їх вивчати знову і знову в іншому порядку, щоб переконатися, що запам'ятали їх, а потім лише перейти до наступного раунду.

На відміну від більшості інших програм для вивчення мови, додаток Mondly дозволяє вам навчатися рідною мовою, що чудово підходить для носіїв англійської мови. Акцент тут робиться на вивченні мови в реальному контексті, також існує чат з розпізнаванням мови, щоб ви мали змогу використовувати на практиці свої розмовні навички. У Mondly навіть є дошка змагань, яка відстежує ваш прогрес, а також різноманітні ігри, вікторини та заходи, які допоможуть вам закріпити отримані навички.

Lingua Leo □ одна з найефективніших безкоштовних програм для вивчення англійської мови, що працює на базі IOS та Android. Додаток Lingua Leo пропонує чотири види тренувань: аудіювання, конструктор слів, слово-переклад, переклад-слово. Серед найцікавіших методів виокремимо «Конструктор», оскільки користувач, працюючи з ним, має зібрати з літер слово, переклад якого йому відомий. Аудіювання □ складне, але ефективно завдання, що передбачає форму-

вання вміння сприймати слова і записувати їх без підказок. Слово-переклад і переклад-слово розраховані на вибір із запропонованих одного варіанта перекладу слова.

HelloTalk сприяє комунікації з людьми, які розмовляють мовою, яку ви хочете вивчити. Натомість ви допомагаєте їм вивчити вашу мову. Існує величезний список мов на вибір, і ви можете уточнити свій список можливих репетиторів за віком та країною. HelloTalk руйнує бар'єри між країнами, дозволяє розмовляти з носіями мови, і це гарний спосіб вдосконалити знання з мови. Необхідно зазначити, що цей додаток не тільки чат для спілкування. Його інтерфейс містить декілька інструментів, які роблять мовну практику простою і цікавою. Ви можете спілкуватися з окремими користувачами або приєднуватися до груп з метою навчання в колективі.

Learning English With The New York Times додаток, який працює на базі IOS і допомагає вивчити англійську мову за матеріалами провідних англомовних газет, зокрема за матеріалами видання «The New York Times». Він містить 12 поурочних планів, словник флеш-карток до кожного уроку, статті для читання й матеріали для аудіювання. Додаток зацікавить тих, хто володіє англійською мовою на рівні, вищому від середнього.

За допомогою Quizlet ви створюєте власні навчальні набори, а додаток перетворює все, що ви хочете вивчити, на картки, вікторини та ігри.

Kahoot! – це навчальна платформа на основі ігор, яка використовується як навчальна технологія в школах та інших навчальних закладах. Її навчальні ігри – це створені користувачем вікторини з вибором, до яких можна отримати доступ за допомогою веб-браузера або додатка Kahoot. Цей додаток може використовуватися для перевірки знань студентів, для формального оцінювання або як перерва від традиційних аудиторних видів занять.

Навіть відомий всім перекладач Google Translate може бути ефективним засобом вивчення іноземної мови, адже він має низку функцій, які можуть бути ефективними для засвоєння нових лексичних одиниць, їхньої коректної вимови та написання.

Висновки

Необхідно зазначити, що всі ці мовні засоби можуть допомогти студентам вивчити

та практикувати іноземну мову, але малоїмовірно, що вони досягнуть вільного володіння, не отримавши ще й офіційного формального навчання в класі, а також насиченого та послідовного впливу носіїв мови. Програми, додатки – це лише інструменти. Багато з них допомагають студентам формувати свій словниковий запас та розуміння мови, але не існує повноцінної заміни реальному впливу та взаємодії вчителя та учня [3].

Дистанційний навчальний процес можна назвати новим підходом до відтворення традиційного навчального процесу. Технічна підтримка засобами ІКТ здійснюється з метою фасилітації традиційних форм організації навчальної діяльності, зокрема спілкування, співробітництва, співтворчості, індивідуальної, групової та самостійної роботи тощо. На якість таких форм навчання як процесу суттєво впливають постійні контакти між студентами і викладачами, розвиток співробітництва студентів, використання у проектуванні навчальної діяльності засобів активного навчання, швидкий і, що найважливіше, змістовний і корисний зворотний зв'язок, продуктивне й ефективно використання часу, висока внутрішня мотивація, а також стратегія індивідуального підходу до врахування базової підготовки, здібностей і можливостей студентів [7,31–36]. Згідно із цим особистість викладача, високий рівень його професійної та методичної підготовки залишаються головними факторами успішності навчального процесу, навіть за сучасних умов інтенсивного використання технологій мобільного навчання.

Таким чином, у процесі викладання іноземної мови студентам у класі, в домашній роботі чи індивідуальних завданнях мобільні додатки, створені спеціально з цією метою, є надзвичайно корисними. Однак викладач повинен орієнтувати своїх учнів, надавати чіткі рекомендації щодо вибору мобільних додатків, допомагати їм розумно та ефективно використовувати сучасні інформаційні технології та пропонувати якісні програми, які найкраще підходять для потреб учнів та полегшують оволодіння знаннями іноземної мови.

Література

1. Mehdipour Y., Zerehkafi H., Mobile Learning for Education: Benefits and Challenges. *International Journal of Computational Engineering Research*. 2011. Volume 03, Issue 6.

2. Sharples M. A. Theory of Learning for the Mobile Age. *The Sage Handbook of E-Learning Research*. London: Sage, 2007. P.21–47.
3. Traxler J. Defining, Discussing and evaluating Mobile Learning. *International Review of Research in Open and Distance Learning*. 2007. Volume 8. Number 2.
4. М. Ю. Кадемія. Використання інтерактивних технологій навчання. Інновації у підготовці сучасних фахівців. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2013. Вип. 3. С.125–132.
5. Жуковський В. М., Сімак К. В. Класифікація технічних засобів нового покоління в процесі викладання англійської мови в ВНЗ. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Сер. Філологія. 2015. Вип. 52. С. 105–107.
6. Кадемія М. Ю., Козяр М. М., Рак Т. Є. Інформаційно-комунікаційні технології навчання. Львів: СПОЛОМ, 2011. 136 с.
7. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / Кухаренко В. М. та ін. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. 284 с.

References

1. Mehdipour Y., Zerehkafi H., Mobile Learning for Education: Benefits and Challenges. *International Journal of Computational Engineering Research*. 2011. Volume 03, Issue 6.
2. Sharples M. A. Theory of Learning for the Mobile Age. *The Sage Handbook of E-Learning Research*. London: Sage, 2007. P.21–47.
3. Traxler J. Defining, Discussing and evaluating Mobile Learning. *International Review of Research in Open and Distance Learning*. 2007. Volume 8. □ 2.
4. М. Ю. Кадемія. Використання інтерактивних технологій навчання. Інновації у підготовці сучасних фахівців [Interactive learning technologies. Innovations in training advanced professionals]. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2013. Issue 3. P.125 B. M.132. [In Ukrainian].
5. Zhukovskiy V. M., Simak K. V. Klyasyfikatsiya tekhnichnykh zasobiv novoho pokolinnia u protsesi vykladannia anghliiskoi movy u VNZ [Classification of modern media for teaching foreign languages at higher educational establishments]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia"*. 2015. Issue 52. P. 105–107. [In Ukrainian].
6. Kademiia M. Yu., Koziar M. M., Rak T. Ye. Informatsiino-komunikatsiini tekhnologii navchannia [Information and communication learning technologies]. Lviv: SPOLOM, 2011. 136 p. [In Ukrainian].
7. Teoriia ta praktyka zmishanoho navchannia : monohrafiia [Theory and practice of blended learning : monograph] / V. M. Kukharenko and others. Kharkiv: «Miskdruk», NTU «KhPI», 2016. 284 p. [In Ukrainian].

Гриччина Аліна Володимирівна, ст.викладач кафедри іноземних мов, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, вул. Ярослава Мудрого, 25, Харків, 61002, Україна, +380577073721, grichchina@ukr.net.

Возможности использования мобильных приложений для развития иноязычной речевой компетенции студентов

Аннотація. В статті розглянуті особливості мобільного навчання на сучасному етапі його розвитку, визначені специфіка та можливості окремих мобільних додатків для вивчення іноземних мов, їх роль в навчальному процесі, обґрунтовується ефективність їх використання для розвитку іноязычної речової компетенції студентів.

Ключевые слова: мобільне навчання, дистанційне навчання, мобільне застосування, мовна програма, іноземний мов.

Гриччина Аліна Владимировна, ст. преподаватель кафедры иностранных языков, Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, ул. Я. Мудрого, 25, Харьков, 61002, Украина, +380577073721, grichchina@ukr.net

Capabilities of mobile applications for the development of students' foreign language competence

Abstract. Problem. The rapid development of information and communication technologies and their application for educational purposes have provoked a heated debate about their place and role in the modern educational process. The term "mobile learning" means the learning process which uses interactive electronic means of information delivery, electronic media, corporate Internet networks, etc.

There are countless programs that help to learn a new language, which makes choosing the right strategy very difficult. It seems reasonable for a teacher to have a toolkit of resources to motivate students by switching programs and using a variety of applications to develop different language skills.

Goal. The goal of the present paper is to study the specific features and capabilities of a number of mobile applications for learning foreign languages, to determine their role in the educational process, to outline their main advantages and disadvantages.

Methodology. The purpose of the present research and specifics of the object under study determined using synchronous-descriptive method with elements of comparative analysis as well as simulation method which contributed to the comprehensive study of the problem.

Results. The peculiarity of acquiring knowledge of a foreign language in higher educational institutions is the leading role of independent work of students. Students use their mobile phones and other devices on a daily basis, and this is a major driver of mobile learning development around the world. A number of language learning programs and mobile applications

have been analysed, among the most interesting and efficient ones are HelloTalk, Mondly, Lingua Leo, Quizlet, Memrise, Duolingo, etc.

Originality. It is shown how introduction of mobile applications in the process of teaching a foreign language can significantly facilitate the development of students' foreign language competence.

Practical value. In the process of teaching a foreign language to students in the classroom, at home or in individual assignments, mobile applications created specifically for this purpose are extremely useful. However, the teacher must guide his students, give them clear recommendations on the selection of mo-

bile applications, help them use modern information technologies wisely and effectively, and offer quality programs that best suit the needs of students and facilitate the acquisition of foreign language skills.

Key words: mobile learning, distance education, mobile application, language learning program, foreign language.

Alina Hrichchina, Asst. Prof., Department of Foreign Languages, Kharkiv National Automobile and Highway University, 25, Yaroslav Mudry Str., Kharkiv, 61002, Ukraine, +380577073721, grichchina@ukr.net.
